

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partitum Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 19. De Virtute Mansuetudinis, & Clementiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

Quamobrem omni sollicitudine ac fortitudine
fugienda est quæcumque sensualis Incontinentia,
§. Tho. 2. 2. ut loquitur S. Dionysius, in timo amplexu suscipi-
S. Dionys. da Incontinentia spiritualis, consistens in vehementi
de Divin. Divini Amoris. Unde loquens de S. Paulo ait: Per
nom. continentiam Divini Amoris dixit: Vivo ego, jam
ego, vivit verò in me Christus.

CAP. XIX.

De Virtute Mansuetudinis &
Clementie.

2. 2. q. 157. 1. **H**Æc est virtus refrenativa passionis Iræ & Vin-
Glos. in dictæ, eam subiiciens rationis regere. Vel
Matth. 5. dicamus cum Glossâ super Matthæum: Mansuetudo
apud Suar. est dulcedo animi, quam non vincit amaritudo, & que
ab amaritudine Iræ libera est. Potest etiam cum aliis
defini hoc modo: Mansuetudo & animi tranquillitas,
qua nullâ incurrentium rerum tribulatione agitur
est pax quædam & tranquillitas animæ in omni eventu
imperturbabilis.

2. Materia hujus virtutis est passio Iræ regularis
& moderata secundum dictamen Rationis, ne eadem
sit contraria; sed, ut instrumentum virtutis, servet
& juvet Rationem. Hac de causa Ira appellatur
Satellitium Rationis, à naturâ datum, ut custodiat
defendatque Rationem. Et quemadmodum eadem
passio Amoris, ut prosequamur bonum; ita habet
mus passionem Iræ, ut fugiamus, & à nobis ter-
ciamus malum. Unde Ira (veluti alæ quoque pas-
siones) non est per se mala; sed indifferens: & potest
esse mala, si dominatur ut Domina, anteceditur
Rationem: & esse bona, si serviat ut Ancilla, consequitur
ad Rationem.

q. 159. 2. 1.

3. Inter actus hujus virtutis primus est, regere & moderare motum internum Iræ, ut per amaritudinem hujus passionis non amittatur dulcedo affectus, loco cit. loquitur S. Thomas. Secundus est, moderare etiam externis motibus corporis: ne sint immo-
 derati & incompoti. Tertius est, regulare etiam, quodam rectam rationem opus externum vindictæ (quod ab iis, ad quos spectat, exequendum est) ut correspondeat, sitque proportionatum culpæ. Quartus est, consultare, judicare, eligere absque specie Iræ. Unde Judices & Consultores debent esse, ut lex mortua, ab omni passionis turbatione liberi.

q. 158. a. 1.
 Et 8. Cajet.

4. Virtus Mansuetudinis similis est virtuti Clementiæ: utraque enim importat quandam benignitatem & suavitatem animi, & utraque consistit in quadam refrenatione. At distinguuntur inter se, quod Mansuetudo sit moderativa Iræ: Clementia sit moderativa pœnæ, quantum Justitia permittit: & non ex affectu moderationis Iræ (sic enim convenit Mansuetudini) sed ex affectu benignitatis in pœnatum, & ex affectu regulata potestatis: nam potestati Superioris competit punire semper citra modum. Quapropter à Senecâ definitur Clementia: Temperantia animi in potestate ulcifera.

lib. 2. de Clem.

5. Huius virtuti Clementiæ duo opponuntur vitia: q. 159, Per excessum Crudelitas, quæ ex certâ quadam animi atrocitate & atrocitate animi punit supra justum, & supra condignum. Per defectum nimia levitas, quæ non tantum remittit, sed tollit omnem pœnam, contra illud, quod exigit Justitia, bonum delinquentis, & aliorum quoque exemplum.

6. Perfectus modus exercendi hanc virtutem est, 1. 2. q. 69. attendere ad perfectum usum & exercitium Mansuetudinis, non tantum in quantum est virtus; verum etiam in quantum est donum Spiritus sancti, omnigenam fugiendo iram, non in sua exorbitantia duntaxat, sed etiam in sua moderatione: quotiescunque,

O s ratione

ratione officij corrigendi alios, actualis pœne etiam aliud non postulaverit.

Conservandum igitur est cor nostrum seorsum & tranquillum, veluti cœlum, ab omni terrestri & turbationis vapore liberum. Et quando exigens necessitate, & Regula rationis ita dictante, passio tanquam proprium instrumentum, adhibenda est, ea non habeat locum intra conclave cordis, ne clauderet secreta voluntatis superioris penetrata; sed remaneat, & persistat in appetitu sensitivo, & cooperetur voluntati juxta ordinationem & Imperium Rationis. Insuper cum virtute Mansuetudinis que etiam, & conjungere debemus Bonitatem & Benignitatem: suffragantibus enim hisce tribus virtutibus unitis, enumeratis ab Apostolo inter fructus Spiritus sancti, conformiter docet S. Thomas, bonam perfectè ordinatur versus proximum. Primo utque Bonitate debemus ei velle bonum: secundo, benignitate eidem præstare bonum, quotiescunque occurrerit occasio: tertio, Equanimitate absque turbatione tolerare omnia mala, quæ ab eo nobis inferuntur: Equanimitate tolerare mala à proximo illata: Et ad hoc pertinet Mansuetudo, quæ cohibet iras.

Denique, harum virtutum exercitio apprimè inservit consideratio, quanta sint utilitatis & emolumentis, quod ab iisdem derivatur. Tria verò sunt principia commoda & emolumenta. Primum, quod Mansuetudo veros nos efficiat filios Dei, cujusvis efficitur & injuriæ, ob excellentiam suam, incapax. Quod idem ipsi etiam agnovere Gentiles. Unde Aristoteles consulebat Alexandro Magno, ut, quia omnibus se superiores cognoscebat, maledicta contemneret. Hoc idem dici potest justo, quod, quia ratione unioris cum Deo omnibus creaturis superiorem se cognosceret, hoc optendat eorum opprobria & contemptus. Et idem confirmat Seneca, probans, quod in sapientiam non potest injuria: quia injuria est testimonium virtutis. Sapiens liber existit: quemadmodum honor testimonium virtutis.

Aristot.
Alexand.
Magna.

Seneca.

secundum emolumentum & utilitas est, quod
 suscipiendo veros nos efficiat Christi Discipulos: &
 precipuissimum Incarnationis exitit finis, ut, nimirum,
 Christus D. N. prædicatione & exemplo suo hanc *Matth. 11.*
 prædicaret virtutem: *Discite à me, quia mitis sum.*
 S. Augustinus exclamat: *O Doctrinam salutarem!*
Magistrum Dominumque mortaliū! Itane magnum
esse parvum; ut nisi à te, qui tam magnus est, fieret,
hominem non posset?

Tertia utilitas est consecutio æternæ Gloriæ:
Beati mites, quoniam ipsi possidebunt Terram,
scilicet, Terram viventium, quæ est cœlestis
Paradisi.

Hæc sufficiant de Mansuetudine, omnibus &
 singulis, præsertim Superioribus, necessariâ, ut cum
 subæquanimitate regiminis suporent onera: &
 pro ob causam sacri Doctores assueunt, Moysen electum
 à Deo in Superiorem & Ducem populi sui, quia
 ipsa persona valde mansueti.

CAP. XX.

De Virtute Modestia.

Modestia est virtus quædam, cujus officium
 & munus est moderari & componere, secun- *q. 160.*
 dum rectam Rationem, & juxta proprii status con-
 venientiam, externos corporis actus, exterioremque
 apparatus ad victum, vestitum, habitationem, &c.
 spectantem. Hæc virtus est pars Temperantiæ, eique
 non dissimilis: quemadmodum enim illa est mode-
 rata rerum valde difficultium, quales sunt delecta-
 tiones iactus; ita Modestia moderatur aliis minori
 constantibus difficultate. *Temperantia est mode. S. Tho. a. 1. q.*
moderativa eorum, qua difficultium est refrenare; Mode-
stia vero moderativa eorum, qua in hoc mediocriter se
habent.

2. Obj.